

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 14 maj 2024
(OR. en)

9160/24

ECOFIN 491
SOC 316
BUDGET 31
STATIS 59

LÄGESRAPPORT

från:	Rådets generalsekretariat
till:	Delegationerna
Föreg. dok. nr:	9159/24
Ärende:	Utmaningar för den finanspolitiska hållbarheten till följd av en åldrande befolkning – Rådets slutsatser (14 maj 2024)

För delegationerna bifogas rådets slutsatser om den finanspolitiska hållbarheten till följd av en åldrande befolkning, som godkändes av rådet vid dess 4023:e möte den 14 maj 2024.

RÅDETS SLUTSATSER OM
UTMANINGAR FÖR DEN FINANSPOLITISKA HÅLLBARHETEN
TILL FÖLJD AV EN ÅLDRADE BEFOLKNING

EUROPEISKA UNIONENS RÅD

1. ÄR MEDVETET OM att EU:s befolkning väntas börja minska under de kommande åren; samhällena åldras då befolkningen i arbetsför ålder minskar kraftigt samtidigt som antalet äldre ökar, NOTERAR att utvecklingen skiljer sig åt mellan medlemsstaterna, bland annat den beräknade befolkningsökningen i flera medlemsstater, även om alla medlemsstater förväntas åldras i viss mån,
2. BETONAR att en åldrande befolkning utgör en stor utmaning för de offentliga finansernas långsiktiga hållbarhet, som i flera medlemsstater förvärras av höga offentliga skuldkvoter, en avmattning av den potentiella tillväxten och global osäkerhet som påverkar de ekonomiska utsikterna, UNDERSTRYKER att den finanspolitiska strategin bör syfta till att stärka den finanspolitiska hållbarheten, återuppbygga finanspolitiska buffertar, skapa högre hållbar tillväxt och stärka EU:s motståndskraft mot framtida utmaningar,
3. STÖDJER 2024 års åldranderapport med ekonomiska och budgetmässiga beräkningar för EU:s medlemsstater (2022–2070), som utarbetats av kommittén för ekonomisk politik (och dess arbetsgrupp för åldranderapport) och kommissionens avdelningar på grundval av gemensamt fastställda metoder och antaganden, NOTERAR att precis som i tidigare upplagor omfattar beräkningarna i 2024 års åldranderapport åldersrelaterade offentliga utgifter (pensioner, hälso- och sjukvård, långtidsvård och utbildning),

4. FRAMHÅLLER följande viktiga slutsatser i 2024 års åldranderapport:

- a) äldreförsörjningskvoten i EU beräknas öka kraftigt på lång sikt; det finns för närvarande tre personer i arbetsför ålder för varje person över 65 år, men år 2070 kommer siffran att vara färre än två; de kommande åren kommer att präglas av att babyboomergenerationen når pensionsåldern; dessutom bidrar den fortsatta ökningen av den förväntade livslängden till en ökande andel pensionärer, även med tanke på en betydande skillnad mellan lagstadgad och faktisk pensionsålder i många medlemsstater; födelsetalen ligger fortfarande långt under den naturliga ersättningsnivån och en ökning av arbetskraftsdeltagandet och de positiva nettomigrationsströmmarna beräknas inte vara tillräckliga för att uppväga den totala minskningen av befolkningen i arbetsför ålder,
- b) den förväntade minskningen av arbetskraften innebär att produktivitetsökningar på lång sikt blir den enda drivkraften för potentiell BNP-tillväxt; i EU som helhet beräknas den genomsnittliga årliga potentiella BNP-tillväxten under perioden 2022–2070 uppgå till 1,3 %,
- c) enligt grundantagandena beräknas de totala åldersrelaterade offentliga utgifterna öka från 24,4 % av BNP 2022 till 25,6 % av BNP 2070 för EU sammantaget, och merparten av denna ökning förväntas ske före 2045 och därefter i stort sett stabiliseras, särskilt till följd av den underliggande demografiska utvecklingen; dessa prognoser varierar dock avsevärt mellan medlemsstaterna, med en ökning som är högre än EU-genomsnittet för 17 medlemsstater; i nio medlemsstater beräknas de totala åldersrelaterade utgifterna ligga över EU-genomsnittet 2070; en nästan allmän ökning av utgifterna för hälso- och sjukvård samt långtidsvård bidrar till den beräknade ökningen; även pensionsutgifterna beräknas öka i de flesta medlemsstater; sjunkande förmånskvoter i många medlemsstater dämpar den totala ökningen,

- d) för att ta hänsyn till den stora osäkerhet som råder kring den långa prognosperioden innehåller 2024 års åldranderapport flera alternativa scenarier; framför allt skulle en stabilisering av förmånskvoterna sätta ett stort uppåtriktat tryck på pensionsutgifterna i flera medlemsstater; en lägre produktivitetsökning skulle dessutom innebära en mindre dynamisk BNP-tillväxt, vilket skulle öka andelen åldersrelaterade utgifter i förhållande till BNP; dessutom leder ett riskscenario för hälso- och sjukvård samt långvarig vård, med beaktande av icke-demografiska faktorer kopplade till tekniska framsteg och uppåtgående konvergens i fråga om kostnader och täckning, också till ett betydligt högre tryck på de offentliga utgifterna; för de flesta medlemsstater visar dessa scenarier att åldersrelaterade offentliga utgifter kan komma att öka betydligt mer än vad som beräknats enligt referensscenariot; omvänt skulle en mer positiv ekonomisk eller demografisk utveckling innebära en mindre relativ börda för de offentliga finanserna,
5. BEKRÄFTAR behovet av att ytterligare ta itu med de ekonomiska och budgetmässiga konsekvenserna av en åldrande befolkning, bland annat genom att anta sunda offentliga finanser, öka produktiviteten, arbetskraftsdeltagandet och sysselsättningsgraden samt anpassa pensionssystemen och systemen för hälso- och sjukvård samt långtidsvård till dessa utmaningar, UPPMANAR medlemsstaterna att genomföra de därmed sammanhängande landsspecifika rekommendationerna inom ramen för den europeiska planeringsterminen, bland annat mot bakgrund av faciliteten för återhämtning och resiliens,
6. VÄLKOMNAR att pensionsreformerna under det senaste årtiondet i flera länder har bidragit till att bromsa dynamiken i de offentliga utgifterna, höja den faktiska pensionsåldern och stärka pensionssystemens intäktssida, BETONAR vikten av en politisk helhetssyn som beaktar både den finanspolitiska hållbarheten och socialt tillräckliga pensionssystem; i detta sammanhang kompletterar 2024 års kommande rapport om tillräckliga pensioner 2024 års åldranderapport, FRAMHÅLLER behovet av ytterligare åtgärder i varierande grad från medlemsstaternas sida, bland annat genom att höja den faktiska pensionsåldern och stärka hållbarheten i pensionssystemet, UNDERSTRYKER att kopplingen mellan pensionsåldern och den förväntade livslängden avsevärt förbättrar de offentliga finansernas långsiktiga hållbarhet i prognoserna i åldranderapporten, UPPMANAR medlemsstaterna att undvika att dra tillbaka redan antagna hållbarhetsfrämjande reformer,

7. SER POSITIVT PÅ att reformen av ramen för ekonomisk styrning med sitt fokus på att föra in statsskulden på en hållbar bana, tar hänsyn till kostnadsprognoserna för åldrande i medlemsstaternas medelfristiga finans- och strukturpolitiska planer och ökar deras relevans för budgetövervakningen, UPPMANAR kommissionen att inkludera slutsatserna i 24 års åldrande rapport inom relevanta områden för samordning av den ekonomiska politiken och finanspolitiken i EU,
 8. SER POSITIVT PÅ att Eurostat fortsätter att i god tid tillhandahålla befolkningsprognoser och BETONAR vikten av utbytet med de nationella statistikbyråerna i detta avseende, med full respekt för deras och Eurostats oberoende,
 9. UPPMANAR kommittén för ekonomisk politik och kommissionen att på grundval av nya befolkningsprognoser, som Eurostat ska tillhandahålla senast i mars 2026, uppdatera sin analys av de ekonomiska och budgetmässiga konsekvenserna av en åldrande befolkning senast sommaren 2027.
-